

7. разред

РЕГИОНАЛНИ ПРЕГЛЕД АЗИЈЕ

1. Заокружи тачан одговор. Највећи део Азије лежи:

- а) источно од Гринича и јужно од Екватора;
- б) западно од Гринича и северно од Екватора;
- в) источно од Гринича и северно од Екватора;
- г) западно од Гринича и јужно од Екватора;

2. Допуни реченицу. Име Азија потиче од асирске речи _____ што значи _____.

3. Ако стојиш у Азији где су остали континенти у односу на тебе? Северна Америка је на _____, Јужна Америка је на _____, Аустралија је на _____, Европа је на _____ а Африка је на _____.

4. Како се једним именом називају Европа и Азија? _____

5. Прецртај једну од две зацрњене речи у свакој реченици да би оне биле тачне.

Азија је по разуђености своје обале **први/други** континент на свету.
Највеће полуострво Азије и света је **Арабијско/Индијско** полуострво.
Азији припада и полуострво **Тајмир/Лабрадор**.

6. Које веће водене површине запљускују обале Азије? Са севера је то _____, са истока је _____, а са југа _____.

7. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је нетачна слово Н.

Најпознатији копнени истраживач Азије био је Васко де Гама	Т	Н
Марко Поло је истраживао Азију скоро 20 година	Т	Н
Дежњев, Чељускин, Беринг су били познати владари у Азији	Т	Н
Најисточнији део Азије има западну географску дужину	Т	Н

8. Дата полуострва су крајње или најистуреније тачке Азије. Где се налазе у односу на тебе, ако стојиш у централном делу овог континента?

Мала Азија - _____; Чукотско полуострво - _____;
Тајмир - _____; Малајско полуострво - _____;

9. У Азији се налази већи број екстрема (највећи, најмањи, највиши, најнижи...). Поред појмова који су пред тобом напиши по чему су они нај, нај:

Арабијско полуострво - _____
Планине Хималаји - _____
Мртво море - _____
Бајкалско језеро - _____
Језеро Туз - _____
Висораван Тибет - _____
Држава Кина - _____
Токаидо (Токио) - _____
Черапунџи - _____

10. Монголија је најређе, а Бангладеш најгушће насељена земља на свету.   ДА   НЕ

11. Заокружи топлотне појасеве кроз које се Азија не простире.

- а) жарки топлотни појас
- б) северни умерени топлотни појас
- в) јужни умерени топлотни појас
- г) северни хладни топлотни појас
- д) јужни хладни топлотни појас

12. На празне линије напиши назив мореуза или канала који спаја дате водене површине.

- Црно море - _____ - Мраморно море;
Црвено море - _____ - Аденски залив;
Чукотско море - _____ - Берингово море;
Средоземно море - _____ - Црвено море;
Мраморно море - _____ - Егејско море;

13. Смести острва која су пред тобом у одговарајуће океане.

- а) Хокаидо _____ Индијски океан
- б) Кипар _____ Северни ледени океан
- в) Шри Ланка _____ Велики Тихи океан
- г) Тајван
- д) Северна Земља

14. Међу острвима Малајско-филипинског архипелага увукла су се и острва која му не припадају. Пронађи их и заокружи:

- а) Молучка острва
- б) Велика Сундска острва
- в) Филипинска острва
- г) Курилска острва

15. Заокружи острва која припадају Великим Сундским острвима:

1. Шри Ланка (Цејлон)	2. Суматра	3. Јава	4. Целебес(Сулавеси)
5. Сахалин	6. Тајван	7. Хоншу	8. Борнео(Калимантан)

16. Са леве стране су дате низије у Азији, а са десне регије у којима се оне налазе. Повежи их уписујући слово на одговарајуће линије.

- а) Кинеска низија _____ Југозападна Азија
- б) Месопотамија _____ Јужна Азија
- в) Хиндустан _____ Југоисточна Азија
- г) Западносибирска низија _____ Средња Азија
- д) Туранска низија _____ Источна Азија
- _____ Северна Азија

17. Међу датим громадним планинама Азије увукла су се два уљеза. Пронађи их и прецртај.

Становојске планине, Алтај, Памир, Чукотске планине, Сајанске планине, Елбурс, Верхојанске планине

18. Међу датим веначним планинама Азије увукла су се и два уљеза. Пронађи их и заокружи.

Хималаји, Каракорум, Тавор, Алтај, Загрос, Памир, Хиндукуш, Квенлун, Верхојанске планине

19. Са леве стране су дати најзаступљенији климатски типови, а са десне регије у којима су заступљени. Повежи их уписујући слово на одговарајуће линије.

- а) Југозападна Азија _____ тропско-монсунска и клима савана
б) Јужна Азија _____ континентална и планинска клима
в) Југоисточна Азија _____ океанска, умерено-континентална и синијска клима
г) Средња Азија _____ континентална, топла и хладна пустињска клима
д) Северна Азија _____ тропско-монсунска и екваторијална клима
ђ) Источна Азија _____ субполарна и оштра континентална клима

20. Повежи типове климе дате са леве стране са типовима вегетације датим са десне стране уписујући одговарајућа слова на линије.

- а) синијска клима _____ степе
б) тропска клима _____ тајге
в) екваторијална клима _____ пустиње
г) сува (топла) суптопска клима _____ прашуме
д) континентална клима _____ тундре
ђ) поларна клима _____ саване
е) субполарна клима _____ шуме бамбуса

21. Понуђене типове вегетације сврстај редом тако што ћеш почети са најсевернијом а завршити са најјужнијом вегетацијом.

_____ прашуме _____ степе _____ тајге _____ тундре _____ саване

22. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је нетачна слово Н

	Т	Н
Најдужа река Азије је Јангценкјанг		
Вади (уади) су сува речна корита на Арабијском полуострву	Т	Н
Највећа хидроелектрана на свету „Три клисуре“ изграђена је на реци Об	Т	Н
Најдужа река понорница света је река Тарим у истоименој котлини	Т	Н

23. Реке, дате са леве стране, повежи са регијама, датим са десне стране, уписујући слово на одговарајуће линије.

- а) Јенисеј _____ Југоисточна Азија
б) Хоангхо _____ Источна Азија
в) Ганг _____ Југозападна Азија
г) Сир Дарја _____ Средња Азија
д) Еуфрат _____ Јужна Азија
ђ) Меконг _____ Северна Азија

24. Повежи реку са воденом површином у коју се улива уписујући њено име на одговарајуће линије: Брамапутра, Аму Дарја, Лена, Јангценкјанг, Иравади, Об, Тигар, Амур

Индијски океан - _____
Тихи океан - _____
Аралско језеро - _____
Северни ледени океан - _____
Средоземно море - _____

25. Прецртај једну од две зацрњене речи у свакој реченици да би оне биле тачне.

Највеће језеро Азије и света је **Каспијско/Бајкалско** језеро.

На Тибету су бројна Језера **ледничког/тектонског** порекла.

Нестајуће језеро Азије је **Балхашко/Аралско** језеро.

26. Повежи дате реке и низије уписујући број на одговарајућу линију.

1.Ганг	___ Западносибирска низија
2.Јангценкјанг	___ Кинеска низија
3.Салвин	___ Туранска низија
4.Јенисеј	___ Хиндустанска низија
5.Еуфрат	___ Месопотамија
6.Сир Дарја	

27. Који од понуђених делова Азије нема велику густину насељености?

- а) Кинеска низија
- б) Таримска котлина
- в) Острво Јава
- г) Хиндустанска низија

28. Заокружи тачан одговор. Две трећине становништва Азије припада:

- а) европеидној раси
- б) монголоидној раси
- в) негроидној раси
- г) аустралоидној раси

29. Заокружи тачан одговор. Због великог пораста свог становништва политику једног детета била је принуђена да спроведе:

- а) Индија
- б) Бангладеш
- в) Кина
- г) Јапан

30. Заокружи тачан одговор. Највећа муслиманска земља света је:

- а) Индонезија
- б) Саудијска Арабија
- в) Иран
- г) Турска

31. Испод су дати градови, верски центри појединих религија. Повежи их са религијом уписујући слово на одговарајуће линије.

а) Јерусалим	___ ислам
б) Мека	___ хришћанство
в) Бенарес	___ хиндуизам
г) Хаифа	___ јудаизам

32. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је нетачна слово Н

Сви Муслимани су уједно и Арапи	Т	Н
Све велике светске религије воде порекло из Азије	Т	Н
Највећи број становника Азије живи у градовима	Т	Н
Највећи проценат урбанизације је у Југозападној Азији	Т	Н

33. Повежи град, државу и регију у којој се налазе уписујући број на одговарајуће линије.

1. Пекинг	___ Индија	___ Југозападна Азија
2. Анкара	___ Казахстан	___ Јужна Азија
3. Џакарта	___ Кина	___ Југоисточна Азија
4. Астана	___ Индонезија	___ Средња Азија
5. Делхи	___ Турска	___ Источна Азија

34. Заокружи тачан одговор. Најраспрострањенија намирница која се гаји и конзумира (једе) у Азији је:

- а) соја
- б) кукуруз
- в) пшеница
- г) пиринач

35. На основу неких података везаних за положај препознај о којој регији је реч.

- а) Ова регија обухвата полуострво Малу Азију и Арабију, Иранску висораван и Закавказје - _____ Азија.
- б) Ова регија обухвата простор Туранске низије на западу и ка истоку расте ка Алтају и Памиру _____ Азија.
- в) Ова регија обухвата висораван Тибет на југу, област Синкјанг северније и Кинеску низију на истоку _____ Азија.
- г) Ова регија обухвата Индијско полуострво, острво Шри Ланку (Цејлон) и јужну подгорину Хималаја - _____ Азија.
- д) Ова регија обухвата полуострво Индокину и Малајско – Филипински архипелаг _____ Азија.

36. На основу датих климатских и вегетационих обележја препознај регију и напиши која је.

- а) Клима је пустињска, уз обалу средоземна. Вегетацију чине степе на висоравнима и оазе у пустињама - _____ Азија.
- б) Клима је тропско-монсунска а вегетацију чине џунгле, на Деканској висоравни саване - _____ Азија.
- в) Клима је континентална, на истоку океанска до суптропске. Шуме бамбуса су на југу, пустиње и степе на западу - _____ Азија.
- г) Клима је оштра континентална због велике изолованости. Вегетацију чине степе, полупустиње и пустиње - _____ Азија.
- д) Клима је тропско-монсунска, на острвима екваторијална. Вегетацију чине терасасте културе _____ Азија.

37. На основу датих привредних одлика препознај о којој је регији реч.

- а) Основу привреде чине гвоздена руда и угаљ. Крава је света животиња а развијена је филмска индустрија - _____ Азија.
- б) Основу привреде чине лежишта нафте, калаја, боксита. Гаје се терасасте културе на вулканском тлу - _____ Азија.
- в) Регија је богата каменим угљем, нафтом и гасом. Занатство је традиционално. Гаје се дудови и свилене бубе - _____ Азија
- г) Велико природно богатство у Манџурији. Острвска држава ове регије је сиромашна рудама а спада у најразвијеније делове света – _____ Азија.
- д) Основу привреде чини вађење нафте и гаса. Сточарство је развијеније од земљорадње. Не гаје се свиње - _____ Азија.

РЕШЕЊА

- Највећи део Азије лежи: **в) источно од Гринича и северно од Екватора**;
  - источно од Гринича и јужно од Екватора – Аустралија и део Африке;
  - западно од Гринича и северно од Екватора – Северна Америка;
  - западно од Гринича и јужно од Екватора – Јужна Америка;
- Име Азија потиче од асирске речи **ASU** што значи исток, излазак Сунца.
- Ако стојиш у Азији Северна Америка је на **истоку**, Јужна Америка је на **југоистоку**, Аустралија је на **југу**, Европа је на **западу** а Африка је на **југозападу**.
- Европа и Азија се једним именом називају **Евроазија**.
- Прецртати речи: први, Индијско и Лабрадор.
Азија је по разуђености своје обале **други** континент на свету.
Највеће полуострво Азије и света је **Арабијско** полуострво.
Азији припада и полуострво **Тајмир**.
- Обале Азије са севера заплускују воде **Северног леденог океана**, са истока **Великог Тихог океана (Пацифика)**, а са југа **Индијског океана**.
- Н ; Т ; Н ; Т ;**
Најпознатији копнени истраживач Азије био је Марко Поло који је скоро 20 година истраживао Азију.
Дежњев, Чељускин, Беринг су били познати истраживачи северних делова Азије.
Најисточнији део Азије има западну географску дужину (Чукотско полуострво – рт Дежњев).
- Мала Азија – **најзападнија тачка**; Чукотско полуострво – **најисточнија тачка**;
Тајмир – **најсевернија тачка**; Малајско полуострво – **најјужнија тачка**;
- Арабијско полуострво – највеће полуострво Азије и света, површине 2,6 милиона км²;
Планине Хималаји – највиши планински венац на Земљи, са врхом Монт Еверест 8.848 мнв;
Мртво море – најсланије море на свету (> 300‰) и највећа депресија на свету (-418 мнв);
Байкалско језеро – најдубље језеро (1.641 м), највећи резервоар слатке воде и највећа криптодепресија;
Језеро Туз – најсланије језеро на свету (322‰ - промила);
Висораван Тибет – највећа (1,2 милиона км²) и највиша висораван на свету (4.500 мнв);
Држава Кина – најмногљуднија земља света (1,3 млрд људи) има писмо са највећим бројем знакова;
Токаидо (Токио) – највећа конурбација на свету (35 милиона становника);
Черапунџи – најкишовитије место на свету са скоро 12.000 мм падавина годишње;
Индонезија – највећа острвска држава света (1,9 мил км²) и највећа муслиманска држава света;
Индија – земља са највише говеда на свету (око 200 милиона);
Јапан – држава са највише земљотреса током године;
Кинески зид – највећа грађевина на свету;
Каспијско језеро – највеће језеро на свету (376.400 км²);
Маријански ров – најдубља тачка светског мора (11.034 м дубине);
- ДА** Монголија је најређе (< 2 ст/км²), а Бангладеш најгушће насељена земља на свету (1.000 ст/км²).
- Азија се не простира у: **в) јужни умерени топлотни појас** и **д) јужни хладни топлотни појас**
- Црно море – **мореуз Босфор** - Мраморно море;
Црвено море – **мореуз Баб ел Мандеб** - Аденски залив;

Чукотско море – **Берингов мореуз** - Берингово море;

Средоземно море – **Суецки канал** - Црвено море;

Мраморно море – **мореуз Дарданели** - Егејско море;

13. **в ; д ; а, г ;**

- а) Хокаидо - Велики Тихи океан
- б) Кипар – Средоземно море
- в) Шри Ланка - Индијски океан
- г) Тајван - Велики Тихи океан
- д) Северна Земља - Северни ледени океан

14. Острва која **не** припадају Малајско-филипинском архипелагу су: **г) Курилска острва** (северно од Јапана)

15. **2, 3, 4, 8 ;** Велика Сундска острва чине 4 острва: Јава, Суматра, Борнео и Целебес.

16. **б ; в ; / ; д ; а ; г ;**

- а) Кинеска низија - Источна Азија
  - б) Месопотамија - Југозападна Азија
  - в) Хиндустан - Јужна Азија
  - г) Западносибирска низија - Северна Азија
  - д) Туранска низија - Средња Азија
- Југоисточна Азија – низије су мање, приобалне.

17. Прецртати планине **Памир** (веначна) и **Елбурс** (вулканска планина, јужно од Каспијског језера)

18. Заокружити планине **Алтај** и **Верхојанске планине**. То су старе громадне планине.

19. **б ; г ; ђ ; а ; в ; д ;**

- а) Југозападна Азија - континентална, топла (Арабија) и хладна (Иранска висораван) пустињска клима
- б) Јужна Азија - тропско-монсунска и клима савана (Декан)
- в) Југоисточна Азија - тропско-монсунска (Индокина) и екваторијална клима (острва)
- г) Средња Азија - континентална и планинска клима (на планинама централне Азије)
- д) Северна Азија - субполарна и оштра континентална клима
- ђ) Источна Азија - океанска, умерено-континентална и синијска клима (Кина)

20. **д ; е ; г ; в ; ђ ; б ; а ;**

- а) синијска клима – шуме бамбуса
- б) тропска клима – саване
- в) екваторијална клима – прашуме (џунгле)
- г) сува (топла) суптопска клима – пустиње
- д) континентална клима – степе
- ђ) поларна клима – тундре
- е) субполарна клима – тајге

21. **5** – прашуме; **3** – степе; **2** – тајге; **1** – тундре; **4** – саване;

22. **Т ; Т ; Н ; Т ;**

Најдужа река Азије је Јангценкјанг (6.300 км)

Вади (уади) су сува речна корита на Арабијском полуострву (и у Сахари, а у Аустралији се зову крикови!)

Највећа хидроелектрана на свету „Три клисуре“ изграђена је на реци Јангценкјанг

Најдужа река понорница света је река Тарим у истоименој, Таримској котлини

23. **ђ ; б ; д ; г ; в ; а ;**

- а) Јенисеј - Северна Азија
- б) Хоангхо - Источна Азија
- в) Ганг - Јужна Азија
- г) Сир Дарја - Средња Азија
- д) Еуфрат - Југозападна Азија
- ђ) Меконг - Југоисточна Азија

24. Индијски океан - Брамапутра, Иравади, Тигар

Тихи океан - Јангценкјанг, Амур

Аралско језеро - Аму Дарја

Северни ледени океан - Лена, Об са Иртишем

Средоземно море - ни једна од понуђених река се не улива у ову водену површину.

25. Прецртати речи: Бајкалско, тектонског, Балхашко.

Највеће језеро Азије и света је **Каспијско** језеро.

На Тибету су бројна Језера **ледничког** порекла.

Нестајуће језеро Азије је **Аралско** језеро.

26. **4 ; 2 ; 6 ; 1 ; 5 ;**

1. Ганг - Хиндустанска низија

2. Јангценкјанг - Кинеска низија

3. Салвин тече Индокином која нема ни једну од наведених низија

4. Јенисеј - Западносибирска низија

5. Еуфрат - Месопотамија

6. Сир Дарја - Туранска низија

27. Велику густину насељености **нема: б) Таримска котлина**

28. Две трећине становништва Азије припада: **б) монголоидној раси**

29. Због великог пораста свог становништва политику једног детета била је принуђена да спроведе: **в) Кина**

30. Највећа муслиманска земља света је: **а) Индонезија**

31. **б ; а ; в ; а ;** Хаифа, стари град на северу Израела, није центар ни једне велике религије (уљез)

а) Јерусалим је колевка све три велике религије: хришћанства, ислама и јудаизма

б) Мека и Медина су света Муслиманска места (ислам)

в) Бенарес, на реци Ганг у Индији је свето место хиндуизма

32. **Н ; Т , Н ; Н ;**

Сви Муслимани нису уједно и Арапи, али су сви Арапи обавезно Муслимани. Нпр. Турци, Ирачани, Иранци (Персијанци), Авганистанци (Афгани) су Муслимани али нису Арапи иако неки од њих говоре арапским језиком.

Највећи број становника Азије живи у селима иако је процес урбанизације изузетно велики.

Највећи проценат урбанизације (нарастања градова) је у Јужној (Индија) и Источној (Кина) Азији.

33.1. Пекинг

5 Индија

2 Југозападна Азија

2. Анкара

4 Казахстан

5 Јужна Азија

3. Џакарта

1 Кина

3 Југоисточна Азија

4. Астана

3 Индонезија

4 Средња Азија

5. Делхи

2 Турска

1 Источна Азија

34. Најраспрострањенија намирница која се гаји и конзумира (једе) у Азији је: **г) пиринач**
35. а) Ова регија обухвата полуострво Малу Азију и Арабију, Иранску висораван и Закавказје - **Југозападна** Азија.
б) Ова регија обухвата простор Туранске низије на западу и ка истоку расте ка Алтају и Памиру – **Средња** Азија.
в) Ова регија обухвата висораван Тибет на југу, област Синкјанг северније и Кинеску низију на истоку – **Источна** Азија.
г) Ова регија обухвата Индијско полуострво, острво Шри Ланку (Цејлон) и јужну подгорину Хималаја - **Јужна** Азија.
д) Ова регија обухвата полуострво Индокину и Малајско – Филипински архипелаг - **Југоисточна** Азија.
36. а) Клима је пустињска, уз обалу средоземна. Вегетацију чине степе на висоравнима и оазе у пустињама - **Југозападна** Азија.
б) Клима је тропско-монсунска а вегетацију чине џунгле, на Деканској висоравни саване - **Јужна** Азија.
в) Клима је континентална, на истоку океанска до суптропске. Шуме бамбуса су на југу, пустиње и степе на западу - **Источна** Азија.
г) Клима је оштра континентална због велике изолованости. Вегетацију чине степе, полупустиње и пустиње – **Средња** Азија.
д) Клима је тропско-монсунска, на острвима екваторијална. Вегетацију чине терасасте културе - **Југоисточна** Азија.
37. а) Основу привреде чине гвоздена руда и угаљ. Крава је света животиња а развијена је филмска индустрија - **Јужна** Азија.
б) Основу привреде чине лежишта нафте, калаја, боксита. Гаје се терасасте културе на вулканском тлу - **Југоисточна** Азија.
в) Регија је богата каменим угљем, нафтом и гасом. Занатство је традиционално. Гаје се дудови и свилене бубе - **Средња** Азија
г) Велико природно богатство у Манџурији. Острвска држава ове регије је сиромашна рудама а спада у најразвијеније делове света – **Источна** Азија.
д) Основу привреде чини вађење нафте и гаса. Сточарство је развијеније од земљорадње. Не гаје се свиње - **Југозападна** Азија.